

DEM 2, DEBRECEN – FERENCZ MARCEL • PIAC, BUDAFOK – KERTÉSZ ANDRÁS TIBOR • SPORTUSZODA, GYŐR – BODROSSY ATTILA • ÖKOLOGIKUS
HÁZ, FARKASRÉT – BÁRTFAI-SZABÓ GÁBOR, NAGY MARIANN • SZÉPSÉGSZALON, BEMUTATÓTEREM, BUDAPEST – KOROMPAY ATTILA, HATVANI ÁDÁM
• NAGYERDEI VÍZTORONY FELÚJÍTÁSA, DEBRECEN – GYÖRFFY ZOLTÁN, NOVÁK RÓBERT • A TIHANYI ÖREGKIKÖTŐ FELÚJÍTÁSA – FÖLDES LÁSZLÓ,
FARKAS ANDRÁS, SUGÁR PÉTER • LUGANO ARTE CULTURA – IVANO GIANOLA • DÁNIAI GYALOGOSHIDAK – OLAFUR ELIASSON, GJØDE & POVLGAARD

AUTONÓM VARIÁCIÓ(K) A KUBUSRA

NIIFI SZUPERSZÁMÍTÓGÉP KÖZPONT A DEBRECENI EGYETEMEN

ÉPÍTÉSZ ARCHITECT: FERENCZ MARCEL

SZÖVEG TEXT: VUKOSZÁVLYEV ZORÁN

FOTÓK PHOTOS: BUJNOVSZKY TAMÁS

A Debrecen Egyetem fejlesztéseinek legnagyobb teret biztosító Kassai úti Campus újabb épülettel bővült. A szuperszámítógépnek helyet biztosító objektum a DEM (Fenntartható Épületenergetikai Információs Központ) mellett jött létre (lásd MÉ 2013/7). A közös tervező személyén túl a jövőtudatos kutatóház-projektek egymással párhuzamos és egymást kiegészítő léte miatt is újra-értékelhető e koncentráció.

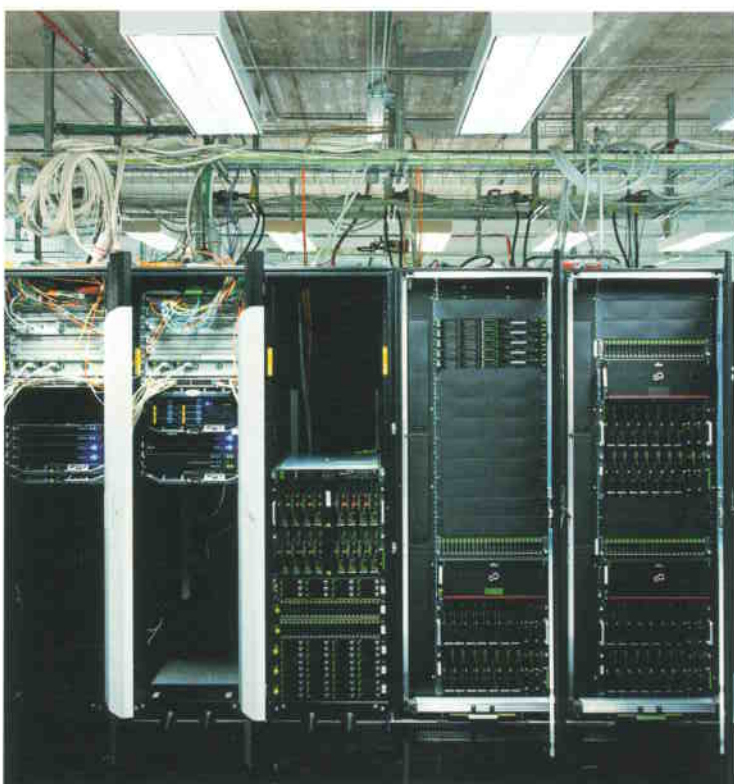
Az – immár – két ház illesztése és pozicionálása az első épülettel kijelölt iránynak megfelelően autonóm, ami e környezetben csak következetes értéksemlelétre építő gondolkodással érvényesülhet. Ezt teszi tehát a két ház: tudja a feladatát, értékeli a helyzetét és kijelöli az elérni kívánt minőségi szintjét lépték, minőség, helyzet vonatkozásában. Léptékben a családi- és villaházak, monumentális szállás és osztott tömegű oktatási épületek között, minőséget

tekintve heterogén építészeti stílusok (általános historizmus, ipari téglasz-tétika, újmodern) és tervezői kvalitások (regionális sajátosságok és kimagasló nemzetköziség) közepette, a nyugodt hátsókeri hangulat ellenére ezek az objektumok előtérben állnak. A számítógép-központ épülete (ahogyan a benne dolgozó infrastruktúra is) egy nagyobb hálózat alkotója és részese. A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet fővárosi és három régió-központban (Debrecen mellett Szeged és Pécs) elhelyezett szupergépei együttes teljesítménye világszinten is számon tartható, új fejezetet nyit a hazai kutatások adat-elemzés alapú rendszereiben.¹ Nem más rangot, hanem – ennek megfelelően – magas értéket kell megjelenítenie az új épület minőségének.

A NIIFI-épület a tökéletes kubus alaptestjének megidézésével folytatja a sort. Ferencz Marcel variációt épít az újabb objektummal. A korábbi alapterületével azonos új ház léptékének definiálása harmadik dimenzióban a homlokfallal valósul meg. Míg a DEM-épület raszteres acélszerkezete a kocka

GENERAL TERVEZŐ ARCHITECTURE:
 NAPUR ARCHITECT KFT.
 VEZETŐ TERVEZŐ LEADERS ARCHITECT:
 FERENCZ MARCEL DLA
 TÁRSZERVEZŐ FOLLOW ARCHITECT:
 DÉTÁRI GYÖRGY DLA
 STATIKA STRUCTURE:
 PAP FERENC
 GÉPÉSZET MACH:
 POROSZ GEZA
 ELEKTROMOS TERVEZÉS ELECTRICAL ENGINEERING:
 IVANICS ZOLTÁN – PROVILL KFT.
 KIVITELEZŐ MAIN CONTRACTOR:
 NADÉP KFT.

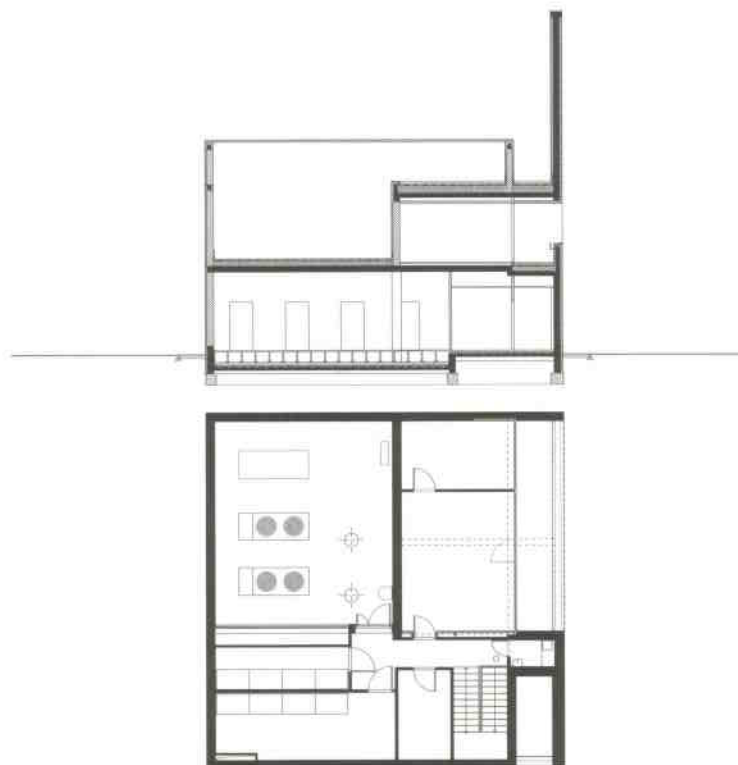

él-rajzolatát adta, itt a bútűfal oldallapja idézi meg az absztrakt tömeget. A benne foglalt zárt, és részben nyitott kubaturák közel azonos arányai miatt ismét kétszintes tömeget rejt a kétszeres magasságig szökő építészeti elem. Míg a korábbi háznál a forma a maga teljességében kirajzolódott, itt a fél-kubust megtöltő funkciók valóságosan nem adják ki a kockaformát, csak a fő homloknezet biztosítja vizuálisan az összetartozást. Mégsem tűnik igaztalan-nak – egyrészt a fél-kubatura mindig hordozza az egésze kiegészíthetőség ideáját, másrészt a ház a további nézetekből nem bújlik álhomlokzat mögé. Sőt: az oromzat mögött nőtt, negatív épülettömegekkel kapcsolódik. Ennek megfelelően e kétszeres magasságú homlokfal a két, egymás melletti objektum autonóm rendszerében értékelendő. A variációk dinamikája a helység-konfigurációban is folytatódik: az előző nagyon szigorú kilenc-osztatúságát e háznál a hagyományosabb sávós-zónás rendszer váltja fel. A bejárati oldalra kiszolgálóság csoportosul, mögötte jön létre a szuperszámítógépet befogadó fő terem. Az emeleti szinten e szigorú rajzosság oldódik a főhomlokzati oldalon a tömegbe beletolt negatív térelemekkel, míg a technikai-gépészeti zóna – logikusan – felfelé nyitott.

A ház észlelése kettős irányú érzelmekkel telített, ami célzalt értékelésre ad lehetőséget. Feszültség, bázikusság, kontrapontok, egyszersmind líraiság jellemzi. Feszültséget hordoz a zárt, kétszintes épülettömeg és a magasra szökő pengéfal együttes alkalmazása: míg az előbbi feszesen kompakt tömeg, szinte semleges, egyfajta anti-kompozíció, addig az elé állított oromzat-lap egyértelműen látványorientált és jelt hordozó eleme az objektumnak. A két elem horonnyal kapcsolódik egymáshoz, a homloklapba betolt negatív

térelemek (alul a bejáratok, emeleten a loggia) a síkból a tömeg felé mozdulva biztosítják összetartozásukat. Míg az előző tervezői részletkompozíció – a klasszikus formanyelv szerint – az elemek különállását jelzi, az utóbbi, up-to-date játékoság az egybeolvadást mutatja. A negatív térelemek természete is kettős: néhol síkszerűen érzékelhetők, máshol tömeghiátust reprezentálnak, és e jellemzők a szemlélés térbeli irányától függően, illetve a fényviszonyok által moduláltnak, eltérően is jelentkezhetnek. Valójában minden egy irányba mutat: sem a mögöttes forma, sem a funkció épületvolumenre vonatkoztatott reprezentációja, sem a benn rejtőzködő technológiára nem utal a ház. Így végső soron sem kerülhető meg a homlokfal szerepének értelmezése: magassága a szomszédokkal léptékazonosságot tart, anyaga puritánságával semleges építészeti képvisel, formálása – az imént értelmezett negatív téröblöknél túl – leheletszerűen plasztikus. Tehát mutat, jelöl valamit – jelként funkcionál. Lírai. Hálózatos rajzolata relief-szerű, vonalai határozottak, összefonódnak és kiágaznak, kapcsolódnak, megszakadnak, továbbépülnek. Grafikája nagyon mai, mégis történeti időkből ered. Valahol a Jugendstil, De Stijl és a Bauhaus környékéről – miközben teljes mértékben kortárs. Mindig kerestem értelmét annak, hogy az informatikusok miért beszélnek számítógép-architektúráról; itt ez képszerűen is értelmet nyert.

¹ Brutális gépszörnyet épít a NIIFI, NHIT 2013.10.16., http://nhit.hu/cikk/412/Brutalis_gepszornyep_epit_az_NIIFI

AUTONOMOUS VARIATION(S) OF THE CUBE NIIFI SUPERB COMPUTER CENTRE, UNIVERSITY OF DEBRECEN

The Campus along Kassai Road is the site of the developments affecting the University of Debrecen at the grandest scale as it has been extended by yet another building here. The structure built to house superb computers has been erected next to DEM (Sustainable Building Energetics Information Centre). Besides sharing the same designer in charge of the projects, future-conscious research-house programmes are maintained simultaneously to complement each other which is the reason why this type of concentrated development needs re-assessment. The home of this computer centre (as well as the infrastructure working in it) forms an integral part of a huge network which it

also uses. The National Institute of Information Infrastructure Development has shown achievements which are significant for global standards worldwide as they are new milestones concerning the systems sustained by research work in Hungary. Designer Marcel Ferencz is actually building a new variation with this architectural object: the new house has the same floor area as the former structure but its scale has been defined in the third dimension by a facade wall. Whilst the former house evolved its forms in their entirety, now the functions filling the semi-cube fail to give a whole cube form and as a result, it is only the main facade view which integrates them to visually impress us with the belongingness of its components. The same kind of tension is maintained by the closed character of the two-storey structure and the blade wall rising high next to it. The unadorned simplicity of the facade wall represents a kind of neutral architecture with its light and airy and yet sculptural forms.

